דוח יחס כושר פירעון כלכלי של
הפניקס חברה לביטוח בע"מ
ליום 31.12.2021

הפניקס

תוכן העניינים

עמוד

דוח מיוחד של רואה חשבון 3

רקע ודרישות גילוי 4

הגדרות 6

מתודולוגיית חישוב 8

סעיף 1 – יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון 11

סעיף 2 – מאזן כלכלי 14

סעיף 2 א' – מידע אודות מאזן כלכלי 16

סעיף 2 ב' – הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה 21

סעיף 3 – הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון 22

סעיף 4 – הון נדרש לכושר פירעון (SCR) 24

סעיף 5 – סף הון (MCR) 25

סעיף 6 – השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה 26

סעיף 7 – תנועה בעודף ההון 27

סעיף 8 – מבחני רגישות 28

סעיף 9 – מגבלות על חלוקת דיבידנד 29

Building a better working world

קוסט פורר גבאי את קסירר
דרך מנחם בגין 144א',
תל-אביב 6492102

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

לכבוד
הדירקטוריון של
הפניקס חברה לביטוח בע"מ

הנידון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברת הפניקס חברה לביטוח בע"מ (להלן – החברה) ליום 31 בדצמבר, 2021

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - **"SCR"**) ואת ההון הכלכלי של חברת הפניקס חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2021 (להלן **"המידע"**), הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה המצורף בזה ומסומן בחותמת משרדנו לשם זיהוי (להלן **"הדו"ח"**).

הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – **"הממונה"**) בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר הממונה מספר 2020-1-15 מתאריך 14 באוקטובר 2020 וכן בהתאם להוראות הממונה בדבר עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II מתאריך 15 באוקטובר 2020 (להלן – "ההוראות").

החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי, ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מ-3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

לא בדקנו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2021, כפי שמוצג בסעיף 2 בדו"ח פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכוני ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון.

פרט לאמור לעיל לעניין נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה, על בסיס בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע, לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות, הוכן והוצג מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ד' – הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל אביב,
30 במאי, 2022

א. רקע ודרישות הגילוי

משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") 2020-1-15 - "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן – "**הוראות משטר כושר פירעון כלכלי**"), נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו בחוזר 2022-1-8 - להלן "**הוראות הגילוי**".

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי קובעות מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון (SCR), במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. **יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון.**

ההון העצמי המוכר, מורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר מטיל מגבלות על הרכב הון עצמי המוכר לעניין SCR ו MCR (ראה להלן), כך ששיעור הון רובד 1 נוסף לא יעלה על 20% מהון רובד 1 וכך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR ללא הוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות ולא יעלה על 50% מה-SCR תחת הוראות הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות.

ההון המוכר מושווה להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- סף הון מינימלי (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון המוכר וההון הנדרש מחושבים באמצעות נתונים ומודלים המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. חישובים אלה מאופיינים ברמת מורכבות גבוהה.

הוראות משטר כושר פירעון כלכלי כוללות, בין היתר, הוראות מעבר והתאמת תרחיש מניות כדלהלן:

א. בחירה באחת מהחלופות הבאות:

1. פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן – "תקופת הפריסה"), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.
2. הגדלת ההון המוכר באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט בסעיף ג' להלן. סכום הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן – "ניכוי בתקופת הפריסה").

החברה בחרה בחלופה השנייה של שימוש בניכוי בתקופת הפריסה וזאת לאחר שקבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

ב. בנוסף לאמור בסעיף א' לעיל, משטר כושר פירעון כלכלי כולל דרישת הון מוקטנת שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה, קצב השחרור של מרווח הסיכון ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

ב. הגדרות

החברה	-	פניקס חברה לביטוח בע"מ.
הוראות משטר כושר פירעון כלכלי	-	הוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") 2020-1-15 - "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (חוזר סולבנסי), על הבהרותיו.
אומדן מיטבי (Best Estimate)	-	צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות כשהם מהוונים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	-	ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)	-	ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)	-	הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	-	סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
הון עצמי מוכר	-	סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
הון רובד 1 בסיסי	-	עודף נכסים על התחייבויות במאזן הכלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח ועד ליום פרסומו לראשונה של הדוח.
הון רובד 1 נוסף	-	שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף - כששווים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
הון רובד 2	-	מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1 והון שלישוני מורכב - כששווים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
הממונה	-	הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון	-	השפעת המתאם החלקי בין סיכונים שונים במודל על סכימתם, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
יחס כושר פירעון	-	היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.

התאמה סימטרית (SA)	- רכיב אנטי מחזורי שנועד להתאים את ההון הנדרש בשל סיכון מניות לשינויים שחלו ברמת מחירי המניות, כמפורט בהוראות בחלק ג בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
התאמת תרחיש מניות	- דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
מאזן כלכלי	- מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
מרווח סיכון (RM)	- משקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
ניכוי בתקופת הפריסה ("סכום הניכוי")	- סכום המנוכה מעתודות הביטוח במהלך תקופת הפריסה, כמפורט בסעיף 2א'(2) להלן ובהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
סף הון מינימלי (MCR)	- הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח המחושב בהתאם לפרק ג' של חוזר סולבנסי.
רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)	- Expected Profit in Future Premiums; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות קיימים הנובע מפרמיות עתידיות.
תקופת פריסה	- במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, תקופה שהינה עד ליום 31 בדצמבר 2032.
UFR	- Ultimate Forward Rate – שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
מתאם תנודתיות (VA)	- רכיב המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
מבוקר	- המונח מתייחס לביקורת רואה חשבון שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
תקנות כללי השקעה	- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), תשע"ב-2012.

ג. מתודולוגיית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2020, חושבו ונערכו בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה, אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברות מוחזקות שאחזקת זכויות במקרקעין הינן עיסוקן העיקרי. המאזן הכלכלי מייחס שווי אפסי לנכסים לא מוחשיים והוצאות רכישה נדחות וזאת למעט השקעה ב"אינשורטק" כהגדרתה בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי, אשר התקבל אישור הממונה לכך, כנדרש.

הגדלת ההון הכלכלי על פי הוראות המעבר

כאמור לעיל, החברה בחרה בחלופה הקיימת בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 ("הניכוי בתקופת הפריסה" או "סכום הניכוי"). לגבי הניכוי בתקופת הפריסה נשלח מכתב למנהלי חברות הביטוח "עקרונות לחישוב ניכוי בתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" (להלן "מכתב העקרונות"). בהתאם למכתב העקרונות, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן (ללא התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. הפרש זה יופחת באופן לינארי עד ליום 31 בדצמבר 2032.

על החברה לוודא כי יתרת הניכוי בכל מועד דיווח ("ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה") תהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון המחושב ללא הקלות בתקופת הפריסה.

הניכוי בתקופת הפריסה יחושב מחדש בתקופות עוקבות במקרים הבאים:

(א) מדי שנתיים, לאחר קבלת אישור הממונה;

(ב) אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של חברת הביטוח;

(ג) בהתאם לדרישת הממונה, אם סבר שחל שינוי בנסיבות מאז מתן האישור.

בהתאם להוראות סעיף קטן (א) לעיל, הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2021 חושב מחדש בחלוף שנתיים מחישובו לראשונה. החברה קיבלה את אישור הממונה לחישוב מחדש של סכום הניכוי ליום 31 בדצמבר 2021. לפרטים נוספים ראה סעיף 2א'(2) להלן.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תת רכיב סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות, ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט להלן. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי והון נדרש בגין חברות מנהלות (ככל ורלוונטי).

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי חברת ביטוח רשאית להכיר בהתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה עד לגובה יתרת העתודה למסים נדחים הכלולה במאזן הכלכלי בתוספת נכס מס כנגד רווחים עתידיים עד ל-5% מהון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) וזאת בהתקיים התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם.
- הרווחים העתידיים ינבעו מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT (ביטוח בריאות קצר טווח) בלבד.

ד. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2021. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד הדיווח השנתי של החברה לשנת 2021 אם וככל שבוצעו.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות

בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחיות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי.

2. <u>השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות</u>

א) תחום הביטוח נתון לשינויים תכופים בהסדרים התחיקתיים ובהוראות הרגולטוריות. ראה בקשר לכך סעיפים 2.1.2 2.3.1. בחלק ב' וסעיף 4.1 בחלק ד' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2021 ובסעיף 2.2 לדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2022.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על הרווחיות ותזרימי המזומנים של החברה וכפועל יוצא מכך על יחס כושר הפירעון הכלכלי שלה. חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון. לעניין זה , יש לציין שקיימת חוסר ודאות משמעותית בהקשר של השפעת יישומו של תקן חשבונאות בינלאומי IFRS17 על רכיביו השונים שיכנס לתוקף בישראל החל מהדוחות הכספיים ליום 1.1.2024. אופן היישום של תקן זה בדוחות הכספיים, עשוי להשפיע על תוצאות חישוב יחס כושר פרעון ואין ביכולת החברה בשלב זה להעריך את השפעה זו.

ב) בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה להתחייבויות תלויות לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה. לפרטים בדבר החשיפה לתביעות תלויות ליום 31 בדצמבר 2021 ראה ביאור 39 לדוחות הכספיים לשנת 2021. לעדכון בדבר התפתחויות בחשיפה זו לאחר תאריך הדיווח ראה ביאור 6 בדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2022.

סעיף 1 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון

א. יחס כושר פירעון כלכלי

	ליום 31 בדצמבר	
	2021	2020
	מבוקר*	
	אלפי ש"ח	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 3	14,212,110	12,770,842
הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 4	7,666,458	6,661,640
עודף	6,545,652	6,109,203
יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)	**185%**	**192%**
<u>השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:</u>		
גיוס מכשירי הון**	346,133	-
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	14,558,243	12,770,842
עודף	6,891,784	6,109,203
יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)	**190%**	**192%**

* כל מקום בדוח זה בו מופיע "מבוקר" המונח מתייחס לביקורת רואה החשבון שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 בדיקה של מידע כספי עתידי.

** מורכב מגיוס הון רובד 2 בסך של כ-270 מיליון ש"ח, שמתוכם לא הוכרו כ-8 מיליון ש"ח אשר חרגו מהמגבלה הכמותית תחת הוראות הפריסה, וכן מהזרמת הון בסכום של כ-84 מיליון ש"ח הנובע מהעברת חברת פניקלאס בע"מ מהפניקס אחזקות לפניקס ביטוח בניכוי דרישות הון. לפרטים נוספים בגין העברת חברת פניקלאס בע"מ ראה דיווח מיידי מיום 17 למאי 2022 (אסמכתא: 2022-02-048480).

לפרטים בדבר יחס כושר פירעון כלכלי ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יחס כושר פירעון כלכלי ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 9 להלן.

הסברים לשינויים עיקריים בעודפי ההון וביחס כושר הפירעון הכלכלי לעומת אשתקד:

- ירידה בעקום הריבית חסרת הסיכון בשילוב עם העלייה במדד המחירים לצרכן, השפיעו משמעותית באופן שלילי על עודפי ההון ועל יחס כושר הפירעון של החברה.
- תשואות חיוביות מעל ריבית חסרת סיכון בתיקי עמיתים (המשפיעות חיובית על הכנסות החברה מדמי הניהול בתיקים אלו) ובתיק הנוסטרו הביאו לגידול בהון רובד 1 של החברה, ומנגד הגדילו את דרישת ההון לאור גידול בחשיפה לנכסי סיכון וכן לגידול בתרחיש מניות (גידול ברכיב ההתאמה הסימטרית – "SA" בתרחיש הנגזר מתנודות במדד תל-אביב 125). במצטבר, תשואות אלו הובילו להשפעה חיובית משמעותית ביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.

- התכלות דרישת הון בגין מוצרי ביטוח קיימים בתחומי חיים ובריאות, מקטינה את ההון הנדרש לכושר פירעון, את מרווח הסיכון (RM) ובהתאם משפיעה חיובית על עודפי ההון ועל יחס כושר הפירעון של החברה.
- במהלך שנת 2021 וכן במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022, החברה חילקה דיבידנד במזומן בסך מצטבר של 1,000 מיליון ש"ח (מתוכם 500 מיליון ש"ח אשר חולקו בשנת 2022, בהתאם להנחיות נוכו מיתרת ההון הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2021). כמו כן, השלימה הפניקס ביטוח חלוקת דיבידנד בעין של הפניקס פנסיה וגמל בע"מ. פעולות אלו הביאו להקטנת עודפי ההון ויחס כושר הפירעון של החברה.
- במהלך שנת 2021, יישמה החברה לראשונה את הנחיות הממונה שפורסמו ביום 13 במאי 2021, במסגרת עדכון לקובץ שאלות ותשובות ליישום וגילוי משטר כושר פירעון כלכלי של חברה ביטוח (להלן "קובץ שאלות ותשובות") שה. 2021-532. במסגרת קובץ השאלות ותשובות ניתנה הבהרה בנוגע לגבול החוזה בפוליסות חיסכון ללא מקדם מובטח ששווקו לאחר שנת 2013. ההבהרה קובעת כי גבול החוזה הינו מועד הבטחת מקדם ההמרה כך שהאופציה לקבלת מקדם מובטח ותזרימי המזומנים הנובעים ממימוש אותה אופציה לא יבואו לידי ביטוי בגבולות החוזה של הפוליסה. יישום זה הביא להקטנת עודפי ההון ויחס כושר הפירעון של החברה.
- במהלך אוגוסט 2021, הנפיקה החברה מכשיר הון רובד 1 נוסף בהיקף של 200 מיליון ש"ח. הנפקה זו הגדילה את עודפי ההון של החברה והשפיעה באופן חיובי על יחס כושר הפירעון של החברה. לפרטים נוספים ראה סעיף 1.2.19 בדוח הדירקטוריון של החברה ליום 31 לדצמבר 2021.
- בחודש פברואר 2022, השלימה החברה את התנאים הנדרשים לצורך הכרה בעסקת ביטוח משנה יחסי בתיק קיים של עסקי ביטוח אובדן כושר עבודה, עם מבטח משנה המדורג בדירוג בינלאומי AA. העסקה, אשר נכנסה לתוקפה ביום 31 בדצמבר 2021, הקטינה את דרישות ההון ואת מרווח הסיכון (RM) של החברה, ובמצטבר השפיעה מהותית באופן חיובי על עודפי ההון ועל יחס כושר הפירעון של החברה.
- בהתאם להוראות,החברה חישבה מחדש את שווי סכום הניכוי בשל פריסה ליום 31 בדצמבר 2021 (בחלוף שנתיים ממועד החישוב האחרון של סכום הניכוי) וקיבלה את אישורו על ידי הממונה. כתוצאה מהחישוב מחדש כאמור, גדל סכום הניכוי המלא בשל פריסה (לפני ההפחתה הלינארית) בעיקר בשל השפעת ירידת עקום הריבית חסרת הסיכון. מרבית הגידול בסכום הניכוי קוזז עם ההפחתה הלינארית של סכום הניכוי בשל פריסה הנובעת מחלוף שנה בתקופת הפריסה, כך שסכום הניכוי ליום 31 בדצמבר 2021, גדול במעט מסכום הניכוי ליום 31 בדצמבר 2020, וזאת בניגוד לקיטון שהיה צפוי בסכום הניכוי בשל פריסה לאור ההפחתה הלינארית. בהתאם, לחישוב מחדש של סכום הניכוי בשל פריסה הייתה השפעה חיובית על עודפי ההון ועל יחס כושר הפירעון של החברה. לפרטים נוספים בנושא חישוב מחדש של סכום הניכוי בשל פריסה ראה סעיף 2.2. להלן.
- לפרטים בדבר פעולות הוניות לאחר תאריך מאזן, ראה הערת שוליים בטבלה לעיל.

התפתחויות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

- בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון חלה עלייה משמעותית בריבית חסרת הסיכון, אשר צפויה להשפיע באופן חיובי על עודפי ההון ועל יחס כושר הפירעון של החברה. מנגד, בתקופה זו חלה ירידה חדה בשווקי המניות בארץ ובעולם ועליה במדד המחירים לצרכן אשר צפויים להשפיע באופן שלילי על עודפי ההון ועל יחס כושר הפירעון של החברה.

ב. סף הון (MCR)

	ליום 31 בדצמבר	
	2021	2020
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
סף הון (MCR) - ראה סעיף 5 א'	1,916,615	1,665,410
הון עצמי לעניין סף הון - ראה סעיף 5 ב'	11,024,131	9,773,104

סעיף 2 - מאזן כלכלי

	מידע אודות מאזן כלכלי	ליום 31 בדצמבר			
		2021		2020	
		מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי
		מבוקר			
		אלפי ש"ח			
נכסים					
נכסים בלתי מוחשיים	3	737,837	182,549	718,735	-
הוצאות רכישה נדחות	4	1,546,640	-	1,431,579	-
רכוש קבוע		664,260	664,260	720,269	720,269
השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח					
חברות מנהלות	5	-	-	642,402	229,233
חברות מוחזקות אחרות	5	1,218,919	1,050,901	503,127	481,831
סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח		1,218,919	1,050,901	1,145,529	711,064
נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה		2,062,862	2,062,862	1,839,576	1,839,576
נדל"ן להשקעה – אחר		1,163,326	1,163,326	2,728,710	2,728,710
נכסי ביטוח משנה - ראה סעיף 2ב'	1	2,806,547	2,854,776	2,531,660	2,113,529
חייבים ויתרות חובה	10	1,296,998	1,208,197	1,055,024	949,619
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה		81,098,659	81,098,659	65,570,447	65,570,447
השקעות פיננסיות אחרות					
נכסי חוב סחירים		7,373,137	7,373,137	7,993,914	7,993,914
נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות	6	5,063,042	5,381,798	4,979,180	5,294,740
אג"ח מיועדות	7	7,283,101	10,508,179	7,369,589	10,250,891
מניות		2,602,173	2,602,173	1,851,347	1,851,347
אחרות		4,401,363	4,401,363	3,166,061	3,166,061
סך כל השקעות פיננסיות אחרות		26,722,816	30,266,650	25,360,091	28,556,953
מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה		13,785,593	13,785,593	10,464,216	10,464,216
מזומנים ושווי מזומנים אחרים		1,701,538	1,701,538	943,183	943,183
נכסים אחרים		68,796	68,796	196	196
סך כל הנכסים		**134,874,791**	**136,108,107**	**114,509,215**	**114,597,762**
סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה		**97,116,663**	**97,359,035**	**78,034,084**	**78,148,171**

	מידע אודות מאזן כלכלי	ליום 31 בדצמבר			
		2021		2020	
		מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי
		מבוקר			
		אלפי ש"ח			
הון					
הון רובד 1 בסיסי		6,591,521	9,912,145	6,191,958	8,754,738
סך כל ההון		**6,591,521**	**9,912,145**	**6,191,958**	**8,754,738**
התחייבויות					
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב'	1,8	24,244,035	19,160,551	22,619,606	17,486,165
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב'	1,8	95,691,151	93,633,187	76,912,239	74,813,744
מרווח סיכון (RM)	1	-	7,741,372	-	7,516,682
ניכוי בתקופת הפריסה	2		(4,710,468)	-	(4,455,219)
התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו	9	740,115	2,553,079	783,599	2,344,248
זכאים ויתרות זכות	4,10	2,544,900	2,414,757	2,255,326	2,131,341
התחייבויות פיננסיות	11	5,063,068	5,403,484	5,746,487	6,006,064
סך כל ההתחייבויות		**128,283,269**	**126,195,962**	**108,317,257**	**105,843,024**
סך כל ההון וההתחייבויות		**134,874,790**	**136,108,107**	**114,509,215**	**114,597,762**

שינויים עיקריים לעומת אשתקד

- החזקות בחברות מנהלות נגרעו מהמאזן ליום 31 בדצמבר 2021 וזאת בהתאם להנפת חברת הפנסיה והגמל מחברת הביטוח לחברת ההחזקות. לפרטים ראה סעיף 1.2.7 בדוח הדירקטוריון של הפניקס ביטוח ליום 31 בדצמבר 2021.
- גידול בסעיף חברות מוחזקות אחרות והקיטון בנדל"ן להשקעה אחר, נובעים בעיקר ממכירת השליטה בחברת "עד 120", אשר שוקפה לפני כן כחלק מנכסי ומהתחייבויות החברה ולאחר המכירה מסווגת כחברה מוחזקת אחרת. לפרטים ראה סעיף 1.2.4 בדוח הדיקרטוריון של הפניקס ביטוח ליום 31 בדצמבר 2021.
- במאזן ליום 31 בדצמבר 2021 החברה מכירה לראשונה בנכסים לא מוחשיים המסווגים כ"אינשורטק" כהגדרתם בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי, וזאת לאחר קבלת אישור הממונה לכך, כנדרש.
- להסברים לגבי שינויים עיקריים בהון רובד 1, ראה סעיף 3 להלן.
- להרחבה בדבר שינויים בניכוי בתקופת הפריסה ולמידע נוסף בגין השפעות משמעותיות נוספות על מרכיבי יחס כושר פירעון כלכלי, לרבות השפעת עסקת ביטוח משנה לעסקי אבדן כושר עבודה, ראה סעיף 1 א' לעיל.

סעיף 2 א' – מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

(1) <u>התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מרווח סיכון (RM) וחוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה</u>

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס הערכה מיטבית (להלן – BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל, ובהתייחס לביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE ב"עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה.

תזרים זה מהוון לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה הריאלית לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור ריאלי קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע ע"י הממונה.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שפעילות החברה לא תשתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף ד1 לעיל – הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בביאור 37 לדוחות הכספיים לשנת 2021.

מרווח סיכון (Risk Margin) – בנוסף להתחייבויות הביטוחיות על בסיס הערכה מיטבית מחושב רכיב של מרווח סיכון, המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת

התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, המחושבות על בסיס הערכה מיטבית, במלואן. מרווח הסיכון מחושב בהתאם להוראות הממונה על סמך שיעור עלות הון של 6% ומהווה בריבית חסרת סיכון מותאמת, אך ללא רכיב ה-VA ועל בסיס דרישות ההון הנוכחיות והעתידיות. דרישת ההון העתידית מחושבת על פי "שיטת גורמי הסיכון", על ידי שינוי רכיבי דרישת ההון שחושבו למועד הדיווח בהתאם להתפתחות החזויה של גורמי הסיכון שיוחסו להם. גורמים אלה נועדו לשקף את ההתפתחות של סיכוני המודל הסטנדרטי על פני ציר הזמן. התחשיב אינו לוקח בחשבון את דרישת ההון בגין סיכוני שוק.

<u>מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית</u>

- ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק. בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות (למשל שיעורי ביטולים) לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.
- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר לניסיון של השנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה, לרבות כתוצאה משינויים רגולטוריים עתידיים שעשויים להשפיע באופן מהותי.

<u>מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון (RM)</u>

מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% בהתאם להנחיות משטר כושר פירעון כלכלי, ושיעור זה אינו בהכרח משקף את עלות ההון שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בהקשר זה יש להדגיש, כי דרישות ההון מבוססות על אותו המודל המשמש לחישוב ההערכה המיטבית לרבות מגבלותיו כפי שמתואר לעיל.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

הנחות דמוגרפיות ותפעוליות

ההנחות העומדות בבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומסקנות פרי הפעלת שיקול דעת מקצועי, המתבססים הן על ניסיון רלוונטי והן על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, היקף נכסים וכדומה).

ההנחות העיקריות עליהן הסתמכה החברה בחישובים הינן כדלקמן:

א) הנחות כלכליות

- ריבית היוון – עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל ("ריבית חסרת סיכון") ובתוספת מרווח (VA), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור ריאלי קבוע של 2.6% (UFR) כפי שנקבע על ידי הממונה (להלן "ריבית היוון").
- שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים וביטוח בריאות ארוך טווח הינו זהה לריבית ההיוון (וזאת למעט הנחת התשואה בגין אג"ח מיועדות).

שיעור התשואה על אג"ח מיועדות מביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן. בהקשר זה יצוין כי בחודש פברואר 2022, פרסם הממונה טיוטה למנהלי חברות הביטוח שמטרתה לבחון את אופן ביצוע הקצאות אגרות חוב מיועדות, בהתאם לישום העתידי של תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS17. מכיוון שמדובר בטיוטה ראשונית בלבד וההוראות אינן סופיות, טרם ניתן להעריך השפעות אלו על יחס כושר הפירעון והמאזן הכלכלי.

ב) הנחות תפעוליות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

הוצאות הנהלה וכלליות – החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון כמות כיסויים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכן הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

ג) <u>הנחות דמוגרפיות</u>

- ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, משיכות).
- תמותת גמלאים ופעילים.
- תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה ובריאות.
- שיעורי מימוש במסלולי גמלא.

ד) <u>ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי</u>

אומדן ההתחייבויות הביטוחיות בענפים השונים בגין פוליסות שהורווחו מבוססת על ההפרשה למאזן. האומדן כולל הוצאות עקיפות, ואינו כולל מרווח סיכון (RM) ומרווחים לא מפורשים נוספים שנלקחו בחשבון לצורך בדיקות הלימות העתודות עבור המאזן האמור.
בגין החלק שטרם הורווח העלות הינה על בסיס חישובי המאזן כאשר נלקח החלק הלא מורווח של התביעות התלויות (גם מאלו מנוכים מרווחי סיכון ומרווחים לא מפורשים נוספים).

(2) <u>ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה</u>

הניכוי בתקופת הפריסה ("הניכוי") מחושב, בהתאם להוראות הכלולות במשטר כושר פירעון כלכלי ובמכתב למנהלי חברות הביטוח: "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" מיום 15 באוקטובר 2020 (להלן –"**מכתב העקרונות**").

הניכוי מחושב כסכום ההפרשים החיוביים שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) (בניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים לאותו מועד. הפרשים אלו מחושבים ברמת קבוצות מוצרים הומוגנים בהתאם להוראות הכלולות במכתב העקרונות. הניכוי האמור מופחת באופן לינארי במשך 13 שנה עד ליום 31 בדצמבר 2032.

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, לרבות מכתב העקרונות, החברה חישבה מחדש את שווי סכום הניכוי בשל פריסה ליום 31 בדצמבר 2021 (בחלוף שנתיים ממועד החישוב האחרון של סכום הניכוי) וקיבלה את אישורו על ידי הממונה. כמו כן, החברה בחנה את הצורך בהפחתת הערך של יתרת הניכוי המופחתת ביחס לקצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון, כאשר הוא מחושב ללא הניכוי והתאמת תרחיש מניות ולא מצאה צורך בהפחתת הערך של יתרת הניכוי המופחתת ליום 31 בדצמבר 2021.

כאמור, החברה קיבלה את אישור הממונה להכללת מלוא סכום ניכוי הפריסה (שחושב מחדש), בחישוב יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2021, כך שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכמה ב-4,710 מיליוני ש"ח.

גובה הניכוי בתקופת הפריסה בעתיד כפוף לשינויים בהנחות הנ"ל, בהתפתחויות העסקים ובאישור תקופתי של הממונה.

נכסים והתחייבויות אחרים:

(3) **נכסים בלתי מוחשיים** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.למעט השקעה באינשורטק כהגדרתה בחוזר סולבנסי אשר קבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

(4) **הוצאות רכישה נדחות** - בהתאם לחלק א פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.

(5) **השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר, המחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי.
הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו.
בחברה המנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת ההפרש המקורי המתייחס לחברה זו.

(6) **נכסי חוב בלתי סחירים** - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

(7) **אג"ח מיועדות** – בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערכן של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי בהתאם לשווין הכלכלי המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן. ראה גם סעיף 2א1א לעיל.

(8) **התחייבויות תלויות** - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף ד.2.ב' לעיל.

(9) **התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו** - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות (בהתחשב בסכום הניכוי) במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים במשטר משטר פירעון כלכלי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.

(10) **זכאים ויתרות זכות, חייבים ויתרות חובה** - בהתאם לחלק א' פרק 1 של חוזר סולבנסי, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.

(11) **התחייבויות פיננסיות** – חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

סעיף 2 ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

	ליום 31 בדצמבר 2021		
	אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
	ברוטו	ביטוח משנה	בשייר
	מבוקר		
	אלפי ש"ח		
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה			
חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	13,138,785	610,284	12,528,501
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)	6,021,766	1,869,275	4,152,491
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	**19,160,551**	**2,479,559**	**16,680,992**
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	93,633,187	375,217	93,257,970
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	**112,793,738**	**2,854,776**	**109,938,962**

	ליום 31 בדצמבר 2020		
	אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
	ברוטו	ביטוח משנה	בשייר
	מבוקר		
	אלפי ש"ח		
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה			
חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	12,252,737	362,877	11,889,859
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)	5,233,428	1,514,126	3,719,302
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	**17,486,165**	**1,877,004**	**15,609,161**
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)	74,813,744	236,525	74,577,219
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	**92,299,909**	**2,113,529**	**90,186,380**

<u>שינויים עיקריים לעומת אשתקד:</u>

- מרבית הגידול במהלך שנת 2021, בסה"כ ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה נובע מתשואות חיוביות מעבר לריבית ההיוון, ירידת ריבית חסרת הסיכון והפקדות שוטפות בתיקי עמיתים בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה.
- מחקרים אקטואריים אשר בוצעו בשנת הדוח היו בעלי השפעות מנוגדות, ובמצטבר השפעת המחקרים על ההתחייבויות הביטוחיות אינה מהותית. לפרטים נוספים בגין מחקרים שבוצעו בשנת הדוח ראה סעיף 5.1.10 בביאור 37 בדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2021.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

	ליום 31 בדצמבר 2021			
	הון רובד 1			
	בסיסי	נוסף	הון רובד 2	סה"כ
	מבוקר			
	אלפי ש"ח			
הון עצמי	9,912,145	1,296,569	3,571,301	14,780,015
ניכויים מהון רובד 1 (א)	(567,905)	-	-	(567,905)
הפחתות (ב)	-	-	-	-
חריגה ממגבלות כמותיות (ג)	-	-	-	-
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)	**9,344,240**	**1,296,569**	**3,571,301**	**14,212,110**
מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס	6,787,011			6,787,011

	ליום 31 בדצמבר 2020			
	הון רובד 1			
	בסיסי	נוסף	הון רובד 2	סה"כ
	מבוקר			
	אלפי ש"ח			
הון עצמי	8,754,738	905,714	3,582,290	13,242,742
ניכויים מהון רובד 1 (א)	(220,430)	-	-	(220,430)
הפחתות (ב)	-	-	-	-
חריגה ממגבלות כמותיות (ג)	-	-	(251,470)	(251,470)
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)	**8,534,308**	**905,714**	**3,330,820**	**12,770,842**
מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס	5,918,943			5,918,943

<u>שינויים עיקריים לעומת אשתקד:</u>

- הון רובד 1 הושפע לחיוב מתשואות חיוביות מעל ריבית ההיוון בתיקי העמיתים ובתיק הנוסטרו במהלך שנת הדוח, מכירות של עסק חדש, התכלות דרישת ההון החיתומיות עבור עסק קיים (אשר מקטינה את רכיב ה-RM). השפעות אלו קוזזו בחלקן על ידי ההשפעה השלילית של ירידה בעקום הריבית חסרת הסיכון (בטווח בינוני – ארוך) וכן מסטיות מהנחות תפעוליות ודמוגרפיות. כמו כן, הון רובד 1 הושפע מחלוקת דיבידנד במזומן בסך של 1 מיליארד ש"ח (כ-500 מיליון ש"ח מתוכם חולקו לאחר תאריך הדוח, ומופיעים בשורה "ניכויים מהון רובד 1" בטבלה) וכן מחלוקה בעין של חברת הפנסיה והגמל.
- הון רובד 1 נוסף הושפע מהנפקה נוספת בסך של כ-200 מיליון ש"ח במהלך 2021 וכן מהחלפת שטרי הון רובד 1 שהונפקו בעבר על ידי החברה להפניקס אחזקות, בשטרי הון חדשים לפרטים נוספים ראה סעיף 1.2.19 בדוח הדירקטוריון של החברה ליום 31 לדצמבר 2021.
- הון רובד 2 גדל לאור הגידול בדרישות ההון שאפשרו הכרה מלאה ביתרות הון רובד 2 וכן מירידת הריבית.
- לפרטים נוספים בדבר שינויים אלו, ראה סעיף 1 א' לעיל.

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד– "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן – נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום לראשונה של הדוח.

(ב) הפחתות – בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ג) חריגה ממגבלות כמותיות – בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ד) <u>הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון</u>

	ליום 31 בדצמבר	
	2021	2020
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
הון רובד 1		
הון רובד 1 בסיסי	**9,344,240**	**8,534,308**
הון רובד 1 נוסף		
מכשירי הון רובד 1 נוסף	1,296,569	905,714
מכשירי הון ראשוני מורכב	-	-
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית	-	-
סך הון רובד 1 נוסף	**1,296,569**	**905,714**
סך הון רובד 1	**10,640,809**	**9,440,022**
הון רובד 2		
מכשירי הון רובד 2	1,444,620	1,466,420
מכשירי הון משני מורכב	1,704,914	1,687,761
מכשירי הון שלישוני מורכב	421,767	428,109
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית		(251,470)
סך הון רובד 2	**3,571,301**	**3,330,820**
סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	**14,212,110**	**12,770,842**

- להסבר בגין שינויים עיקריים לעומת אשתקד ראה לעיל.
- לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

	ליום 31 בדצמבר	
	2021	2020
	דרישות הון	
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)		
הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק *	5,339,168	3,674,610
הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי	461,803	401,319
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים	3,305,793	2,985,997
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT+NSLT)	5,076,207	5,370,929
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי	1,163,279	1,089,137
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון	(5,131,205)	(4,530,968)
הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים	91,275	-
סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR	**10,306,320**	**8,991,024**
הון נדרש בשל סיכון תפעולי	352,399	350,192
התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה	(2,992,261)	(2,793,799)
הון נדרש בשל חברות מנהלות:		
הפניקס פנסיה וגמל בע"מ	-	114,222
סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות	**-**	**114,222**
סה"כ הון נדרש לכושר פירעון	**7,666,458**	**6,661,640**

* בהתאמת תרחיש מניות.

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

<u>שינויים עיקריים בהון הנדרש לכושר פירעון לעומת אשתקד:</u>

- שינויים בהון הנדרש לכושר פירעון מושפעים מהתכלות דרישת הון בגין מוצרי ביטוח קיימים אשר מקטינים את ההון הנדרש לכושר פירעון ומנגד, שיווק מוצרים חדשים אשר מגדילים את ההון הנדרש לכושר פירעון.
- גידול בדרישת ההון בשל רכיב סיכון שוק נובע בעיקר מגידול בנכסים, בין השאר לאור תשואות שנת 2021, מהתכלות ההדרגתית של השפעת התאמת תרחיש מניות ומגידול בעוצמת תרחיש המניות לאור גידול ברכיב ההתאמה הסימטרית (SA) אשר נכון ליום 31 בדצמבר 2021, עמד על 10% לאור מגבלת המקסימום של רכיב זה
- הגידול בדרישות ההון בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים מושפע בעיקר מהירידה בריבית חסרת הסיכון.
- הקיטון בדרישות ההון בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות, נובע בין השאר מחתימה על עסקת ביטוח משנה יחסי במוצרי אבדן כושר עבודה. מנגד, השפיעה לשלילה ירידת הריבית חסרת הסיכון על דרישות ההון שבנידון.

- תוספת לראשונה של הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסי בלתי מוחשיים, נובע מהכרה לראשונה בנכסים בלתי מוחשיים מסוג "אינשורטק" במאזן הכלכלי.
- הפחתה מלאה של דרישות ההון בגין חברות מנהלות נובעת מהנפת חברת הפנסיה והגמל לחברת ההחזקות.
- לפרטים נוספים בגין שינויים אלו, ראה סעיף 1 א' לעיל.

סעיף 5 - סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

	ליום 31 בדצמבר	
	2021	2020
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
סף הון לפי נוסחת MCR	1,797,312	1,578,250
גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)	1,916,615	1,665,410
גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)	3,449,906	2,997,738
סף הון (MCR)	**1,916,615**	**1,665,410**

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

	ליום 31 בדצמבר 2021		
	הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ
		מבוקר	
		אלפי ש"ח	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3	10,640,809	3,571,301	14,212,110
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון*	-	(3,187,979)	(3,187,979)
הון עצמי לעניין סף הון	**10,640,809**	**383,322**	**11,024,131**

	ליום 31 בדצמבר 2020		
	הון רובד 1	הון רובד 2	סה"כ
		מבוקר	
		אלפי ש"ח	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3	9,440,022	3,330,820	12,770,842
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון*	-	(2,997,738)	(2,997,738)
הון עצמי לעניין סף הון	**9,440,022**	**333,082**	**9,773,104**

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח משטר כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

סעיף 6 – השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

	ליום 31 בדצמבר 2021				
	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	סה"כ ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
	מבוקר				
	אלפי ש"ח				
סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)	115,824,642	(4,710,468)	-	-	120,535,110
הון רובד 1 בסיסי	9,344,240	3,099,959	-	-	6,244,281
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	14,212,110	3,099,959	-	-	11,112,151
הון נדרש לכושר פירעון	7,666,458	(1,610,509)	(541,921)	-	9,818,889

	ליום 31 בדצמבר 2020				
	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	סה"כ ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
	מבוקר				
	אלפי ש"ח				
סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM)	95,361,372	(4,455,219)	-	-	99,816,591
הון רובד 1 בסיסי	8,534,308	2,931,980	-	-	5,602,328
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	12,770,842	2,680,509	-	159,326	9,931,007
הון נדרש לכושר פירעון	6,661,640	(1,523,239)	(372,526)	-	8,557,405

ראה תיאור של הוראות המעבר החלות על החברה בתקופת הפריסה בסעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי, סעיף קטן 2 - ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה.

<u>שינויים עיקריים לעומת אשתקד בנוגע להשפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה:</u>

- חישוב מחדש של סכום הניכוי לתקופת הפריסה הוביל להגדלת השפעת ההכללה של סכום הניכוי בתקופת הפריסה. לפרטים נוספים, ראה סעיף 1 א' וסעיף 2 א' (2) לעיל.
- השפעת התאמת תרחיש מניות גדלה לאור הגידול בחשיפה למניות לאור תשואות בשנת 2021, ומנגד, קטנה לאור התכלות השפעתה בהתאם להוראות הפריסה. במצטבר, גדלה השפעת התאמת תרחיש מניות.
- להסבר בגין שינויים עיקריים נוספים לעומת אשתקד, ראה סעיף 1 א' לעיל.

סעיף 7 – תנועה בעודף ההון

להלן טבלה המתארת של התנועה במהלך תקופת הדוח, בהון בעצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון, בהון הנדרש לכושר פירעון ולבסוף בעודף (גירעון) בהון וזאת בחלוקה לפי סעיפי השפעה עיקריים. הנתונים המופיעים בסעיף זה חושבו ודווחו בהתאם להנחיות הממונה. הממונה קבע את סדר הצגת הסעיפים בטבלה לעיל, וכן קבע כי סדר הסעיפים בטבלה אינו מייצג בהכרח את סדר החישוב של הסעיפים השונים. נציין כי לסדר חישוב הסעיפים עשויה להיות השפעה על תוצאות החישוב.

	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	עודף (גירעון) הון
	מבוקר		
	אלפי ש"ח		
ליום 1 בינואר 2021	**12,770,842**	**6,661,640**	**6,109,203**
נטרול הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת מניות	(2,839,835)	1,895,766	(4,735,601)
ליום 1 בינואר 2021, ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	9,931,007	8,557,405	1,373,602
השפעת פעילות תפעולית (א)	(374,571)	(874,507)	499,936
השפעת פעילות כלכלית (ב)	2,306,817	1,921,576	385,241
עסקים חדשים (ג)	272,172	449,977	(177,805)
השפעת הנפקות מכשירי הון (בניכוי פדיונות) ודיבידנד שהוכרז (ד)	(1,050,050)	(114,000)	(936,050)
השפעת שינויים במס נדחה, הון רובד 1 נוסף והון רובד 2	26,777	(121,562)	148,339
ליום 31 בדצמבר 2021, ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	11,112,151	9,818,889	1,293,263
השפעת הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת מניות	3,099,958	(2,152,430)	5,252,388
ליום 31 בדצמבר 2021	**14,212,109**	**7,666,458**	**6,545,651**

- להרחבה בדבר השפעות משמעותיות על מרכיבי יחס כושר פירעון כלכלי, ראה סעיף 1 א' לעיל.

(א) סעיף זה כולל את השפעת:

1. התזרים החזוי שהיה גלום ביתרת הפתיחה והיה צפוי להשתחרר בשנת הדיווח;
2. סטיות מהנחות דמוגרפיות ותפעוליות בשנת הדיווח;
3. שינוי בכללי רגולציה;
4. שינוי בהנחות הדמוגרפיות והתפעוליות ביחס אלו שהיו בשימוש במועד הדוח הקודם;
5. עדכוני מודל;
6. חוזי ביטוח חדשים (ביטוח כללי ובריאות NSLT) שנחתמו בשנת הדוח, ותיקי ביטוח בענפים אלו שנרכשו או נמכרו בשנת הדוח;
7. השקעה בנכסים לא מוחשיים;
8. שינויים אחרים שאינם כלולים בסעיפים האחרים, לרבות עסקת ביטוח משנה בעסקי אובדן כושר עבודה. לפרטים ראה סעיף 1 א' לעיל.

(ב) סעיף זה כולל את השפעת הפעילות הכלכלית השוטפת ובכלל זה:

1. שינויים בשווים של נכסי השקעה;
2. שינויים בהון נדרש בגין רכיב סיכון שוק, לרבות שינוי ברכיב התאמה סימטרית SA;
3. השפעת האינפלציה;

4. השפעת שינויים בעקום ריבית חסרת סיכון לכושר פירעון.

(ג) סעיף זה כולל את השפעת חוזי ביטוח חדשים (חיים ובריאות SLT) שנחתמו בשנת הדוח ותיקי ביטוח בענפים אלו שנרכשו או נמכרו בשנת הדוח, ללא השפעתם על סיכוני שוק, סיכון צד נגדי וסיכון תפעולי.

(ד) סעיף זה כולל פעולות הוניות, לרבות הנפקה ופדיון של מכשירי הון רובד 1 והון רובד 2 שבוצעו עד לתאריך הדוח, וכן דיבידנד שהוכרז לאחר מועד פרסום דוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2020 ועד למועד פרסום הדוח ליום 31 בדצמבר 2021 .

סעיף 8 - מבחני רגישות

להלן יוצג ניתוח רגישות של יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לגורמי סיכון שונים למועד הדוח. ניתוח זה מביא לידי ביטוי את השפעותיהם של גורמי סיכון שונים הן על ההון העצמי, לרבות בהתחשב במגבלות הכמותיות החלות על ההון העצמי, ועל ההון הנדרש לכושר פירעון. מבחני הרגישות מביאים לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד, בהנחה ששאר גורמי הסיכון קבועים ואינם כוללים השפעות משניות או שינויים נגזרים על גורמי סיכון אחרים ואינם כוללים השפעות על גובה סכום הניכוי.

יצוין כי הרגישויות אינן בהכרח לינאריות, כך שרגישויות בשיעורים אחרים אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של מבחני הרגישות המוצגים.

	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020
	מבוקר	
	השפעה על יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)	
ירידה בריבית של 50 נקודות בסיס בריבית חסרת הסיכון (א)	(18%)	(13%)
ירידה של 25% בערכם של נכסים הוניים (ב)	(15%)	
עלייה של 5% בשיעור התחלואה (ג)	(12%)	
ירידה של 5% בשיעורי התמותה (ג)	(14%)	

(א) רגישות ירידה של 50 נקודות בסיס בריבית חושבה באמצעות בניית עקום ריבית חסר סיכון לכושר פירעון חדש הכולל ירידה מקבילה של 50 נקודות בסיס מהעקום הבסיסי עד לשנה 10 ולאחר שנה זה אקסטרפוציה לפי מודל Smith Wilson עם התכנסות ל UFR של 2.6% כנדרש בחוזר סולבנסי.
מבחן הרגישות בוצע על כל נכסי החוב וההתחייבויות הביטוחיות החשופים לשינויים בריבית חסרת סיכון לכושר פירעון, לרבות חישוב מחדש של השפעות עקיפות על דמי ניהול משתנים.

(ב) רגישות ירידה של 25% בערכם של נכסים הוניים חלה על כלל המניות המטופלות בתת רכיב סיכון מניות, ובכלל זה כלל המניות בארץ ומניות זרות, קרנות השקעות והשקעות הוניות לא סחירות. לצורך הרגישות בוצע חישוב מחדש של ה SA לפי ירידה של 25% במדד ת"א 125 המשמש לחישוב ה SA.

(ג) רגישויות עליה בשיעורי התחלואה וירידה בשיעורי התמותה חושב על כלל המוצרים הביטוחיים הרגישים לשינויים אלו ככל שרלוונטי.

סעיף 9 – מגבלות על חלוקת דיבידנד

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה.

ביום 27 באוקטובר 2020, קבע דירקטוריון החברה טווח מטרה ויעדים מינימליים ליחס כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II. טווח המטרה עבור יחס כושר פירעון כלכל בטווח נע בין 150%-170% בו החברה שואפת להימצא במהלך תקופת הפריסה ובסיומה, בהתחשב בגובה הניכוי בתקופת הפריסה והפחתתו ההדרגתית. יעד יחס כושר פירעון כלכלי מינימלי, בהתחשב בהוראות הפריסה, נקבע בשיעור של 135% בעוד שיעד יחס כושר פירעון מינימלי ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה נקבע בשיעור של 105% אשר עתיד להגיע ל-135% בתום תקופת הפריסה בהתאם לתוכנית ההון של החברה. ביום 29 בנובמבר 2021, הגדיל דירקטוריון החברה את יעד יחס כושר פרעון כלכלי מינימלי ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה ב – 3 נקודות אחוז, משיעור של 105% לשיעור של 108% וזאת החל מיום 30 ליוני 2021.

נכון ליום 31 בדצמבר 2021, מועד החישוב האחרון, לחברה עודפי הון ביחס ליעדים שנקבעו, כמתואר בטבלה שלהלן

מובהר בזאת, כי אין באמור כדי להבטיח שהחברה תעמוד ביעדים שנקבעו בכל עת.

<u>דיבידנד</u>

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "**המכתב**") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי משטר כושר פירעון כלכלי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא התחשבות בהוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

<u>חלוקת דיבידנד</u>

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 חילקה הפניקס ביטוח דיבידנד בסך 500 מיליון ש"ח בהתבסס על התוצאות המבוקרות של יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2020, וכן בהתאם לתוצאות אומדן לחישוב יחס כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II ליום 31 בדצמבר 2021 לפרטים נוספים בגין חלוקת הדיבידנד כאמור, ראה דיווח מיידי מיום 29 למרץ 2022.

בהתאם לתוצאות המבוקרות ליום 31 בדצמבר 2021, לאחר חלוקת דיבידנד ,כאמור לעיל, יחס כושר הפירעון הכלכלי של הפניקס ביטוח, הינו 190% ויחס כושר הפירעון הכלכלי ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות הינו 117%. תוצאות אלו עומדות ביעד יחס כושר פירעון כלכלי מינימלי ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה שקבע הדירקטוריון בשיעור של 108% ועומדות בטווח המטרה של 150%-170% בו החברה שואפת להימצא במהלך תקופת הפריסה ובסיומה, בהתחשב בגובה הניכוי בתקופת הפריסה והפחתתו ההדרגתית ולפיכך עומדת החברה בדרישות המכתב שפרסם הממונה בחודש אוקטובר 2017 בנוגע למגבלות לחלוקת דיבידנד, כאמור לעיל.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ועל יעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה בהתייחס ליחס כושר הפירעון המחושב ללא התחשבות בהוראות בתקופת

הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות, כנדרש במכתב. כאמור, יחס זה גבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

	ליום 31 בדצמבר	
	2021	2020
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 6	11,112,151	9,931,007
הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראה סעיף 6	9,818,889	8,557,405
עודף	1,293,262	1,373,602
יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)	**113%**	**116%**
<u>השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:</u>		
גיוס מכשירי הון*	354,205	-
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	11,466,356	9,931,007
עודף	1,647,467	1,373,602
יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)	**117%**	**116%**
<u>עודף ההון לאחר פעולות הוניות ביחס ליעד הדירקטוריון:</u>		
יעד יחס כושר פירעון מינימלי ללא הוראות המעבר	**108%**	**105%**
עודף הון ביחס ליעד	**861,956**	**945,731**

* מורכב מגיוס הון רובד 2 בסך של כ-270 מיליון ש"ח וכן מהזרמת הון בסכום של כ-84 מיליון ש"ח המורכב מהעברת חברת פניקלאס בע"מ מהפניקס אחזקות לפניקס ביטוח בניכוי דרישות הון, לפרטים נוספים בגין העברת חברת פניקלאס בע"מ, ראה הודעה מיידית מיום 17 למאי 2022 (אסמכתא: 2022-02-048480).

- להסבר בגין שינויים עיקריים לעומת אשתקד ראה סעיף 1א' לעיל.

30 במאי, 2022

תאריך	בנימין גבאי יו"ר הדירקטוריון	אייל בן סימון מנהל כללי	אלי שוורץ משנה למנכ"ל, מנהל כספים ראשי	עמית נתנאל סמנכ"ל מנהל סיכונים ראשי